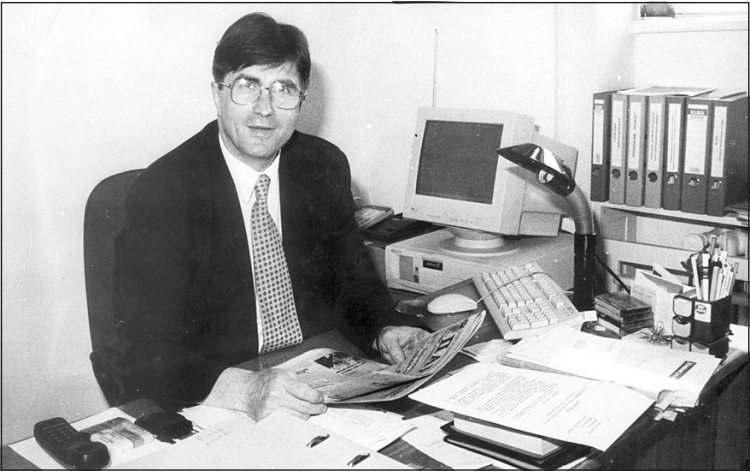

Това е нова рубрика на в. „Застраховател прес“, която ще води директорът на вестника ПЕТЪР АНДАСАРОВ. В нея ще ви срещаме с ръководители и отговорни специалисти от застрахователните и осигурителните дружества през близкото минало. Днес ви предлагаме интервю с ХРИСТО ХРИСТОВ, първия директор на Дирекция за застрахователен надзор.

Ис вас се случи това, което става с всеки човек в България - слезе ли от коня, потъва в забрава или почти го забравят. Как преживяхте мига, когато затворихте вратата след себе си и се разделихте с Дирекцията за застрахователен надзор?

- Зная, че няма ненаказано добро. Така че бях подготвен. Моето освобождаване от Милен Велчев беше направено толкова непрофесионално, че ако бях завел дело, щях да го спечеля. На моето място назначиха служител на Агенцията за надзор върху застраховането и хазарта, без той да е освобождаван или да е заявявал писмено такова желание. Аз обаче няхах намерение да се противопоставям, защото ми беше пределно ясно, че с идването на НДСВ на власт ще се търси възможност да ме сменят. Никога не съм мислил, че ще векувам в надзора. Доволен съм, че там успях да привлека да работят за каузата на застраховането такива специалисти като Ася Аксентиева, д-р Йордан Чуков, Татяна Чонкова, Николай Николов, а там израснаха специалисти като Даниела Конова, Константин Велев, Георги Пирков, Стефан Стоилков, Александър Владов, Глория Димитрова, Николай Петков и други. Тук не мога да не спомена и голямото съдействие, което ми оказа при началните стъпки на нашия застрахователен надзор немската страна в лицето на д-р Холфелд - тогавашния ръководител на немския застрахователен надзор, а впоследствие и генерален секретар на Международната асоциация на застрахователните надзори /МАЗН/, неговия приемник д-р Мюлер, както и г-н Хенке, отговарящ за страните от Източна Европа в Съюза на немските застрахователни предприятия. Винаги ще си спомням с добро за преподавателите от ВФСИ /днес Стопанска академия/ в гр. Свищов, които ми дадоха достатъчно знания, за да мога да се справя с трудните задачи, поставени ми от правителството на ОДС - председател на Комисията по бюджет, финанси и финансов контрол и директор на ДЗН проф. Христо Драганов, доц. Боян Илиев, доц. Нено Павлов, доц. Румяна Лилова и др.

- Историческо бе времето на изграждането на Дирекцията за застрахователен надзор. Знаем, че и за вас то е с тази именно характеристи-

ка. Ето защо ще ви върна към първото наше интервю, което проведохме на 25 септември 1997 година в една тясна стаичка на първия етаж в сградата на ДЗИ. Тогава казахте, че сте приели с голямо възмущение предложението на тогавашния Национален съвет по застраховане да оглавите дирекцията. С какви чувства се връщате към това време, когато на пазара нямаше правила, цареше безредие, дори хаос, използваха се силови методи?

- Позволете да внеса едно важно уточнение. Закон за застраховането имаше. Имаше и подготвен директор за надзора, който беше обучаван в Германия. Но нямаше политическа воля в управляващите през 1996 г., за да се справят с безредието, хаоса и използването на силови методи в застраховането. Днес условията са коренно различни от тогавашните. Сега бухгалтерките са забравено „оръжие на труда“. Едва ли днес би се повторил случаят с мене от началото на 1998г./преди процеса на лицензиране/, при който ми бяха нанесени морални и физически щети. Но това е минало, не съм искал да се правя на герой, а и миналото е забравено. Важното е, че лицензирането на заварените към 31.01.1997г. повече от сто застрахователи мина успешно и застраховането се развива много добре.

С въпроса си вие ме връщате и към времето, когато аз все още не бях назначен официално за директор на Дирекция за застрахователен надзор/ДЗН/. Фактически от края на м.май до 1 октомври 1997г. аз работех безвъзмездно в една стая на Държавния застрахователен институт/ДЗИ/, предоставена от неговите ръководители Максим Сираков и Борислав Михайлов. Подготвих структурата на ДЗН, разработването на подзаконовата нормативна уредба и същевременно течеше набирането на персонал за надзорната институция.

- Кое според вас беше най-важното тогава, за да се

Христо Христов - първи директор на Дирекция за застрахователен надзор

МОЯТА ЛИЧНА АМБИЦИЯ БЕ ДА ПОСТАВЯ ЗАСТРАХОВАНЕТО НА ЯСНА И ПРОЗРАЧНА ЗАКОНОВА БАЗА

положат здрави основи и да се изгради стабилен, високофункционален застрахователен надзор като институция - само опитът на надзора преди 51 години към 1997 г. или и други съображения и принципи от тогавашната действителност в застраховането?

- Условията, при които започна да функционира застрахователният надзор през 1997 г., бяха коренно различни от тези през периода 26 юли 1927г. до 27 юни 1946 г., когато застраховането става държавен монопол с приемането на Закона за ДЗИ и дейността на органа за застрахователен надзор логично се прекратява. Сега също условията са много различни. Днес е много по-лесно да се ръководи такъв регулаторен орган. При създаването на ДЗН обаче беше много трудно - надзорната традиция беше прекъсната за повече от половин век. Царяха хаос и силово застраховане на пазара. Липсваха подготвени кадри. Липсваше каквато и да е нормативна база за осъществяване на застрахователна дейност в пазарни условия и нейното регулиране и контрол. Разбира се, имаше и редица други фактори, които затрудняваха съществено създаването и развитието на ДЗН, но тези според мен са най-важните.

- Успяхте ли да постигнете целта на институцията „Ди-

рекция за застрахователен надзор“ и да реализирате личните си амбиции като неин първи директор?

- Отговор на този въпрос могат да дадат само застрахователите и застрахователната практика. Личната ми амбиция беше да поставя застраховането на ясна и прозрачна законова база и по този начин да направим недостъпна дейността на „силовите“ застрахователи и на методите, които те използват в застраховането. Мисля, че тези две важни цели бяха изпълнени.

- Най-големият ви успех през годините, когато оглавявахте дирекцията?

- Схематично постиженията на застрахователния надзор у нас през първите години от дейността му могат да се представят така:

- ликвидирането на силовото начало в застраховането и достъпът до него на престъпни силови групировки;

- създаването на ясна нормативна база в съответствие с международните стандарти и изисквания, както и осъществяването на лицензирането на застрахователите и регулирането на застрахователната дейност повишиха рязко прозрачността на застрахователния пазар в Република България и създадоха много добри предпоставки за засилване на чуждестранния инвестиционен интерес;

- бързото и ефективно интегриране на надзорната институция в съответните международни структури - ДЗН стана член на МАЗН на 01.10.1998 г., т.е. само една година след нейното създаване, а също така започна да участва в работата на обединението на европейските застрахователно-надзорни институции;

- съдействието при създаването на такива важни институции в застраховането, без които е немислимо неговото нормално и ефективно протичане като Гаранционния фонд и Националното бюро „Зелена карта“.

- Най-сладото нещо, което преживяхте през тези години? И най-горчивият хап, който преглътнахте?

- Най-сладо беше признанието на българските и чуждестранните специалисти за моята работа. А хапът... - недооценяването на надзора и неговите постижения от страна на някои политически представители през времето, когато ДЗН бе създадена, а впоследствие и в периода на нейното понататъшно развитие и модернизирание.

- Имате одобрението и подкрепата на повечето застрахователи, които ви бяха признателни за честната ви и усърдна работа, а и за лоялните ви отношения с

тях. Затова се и надявахте да застанат зад вас, когато трябваше да се избира и назначи зам.-председател на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление „Застрахователен надзор“. Защо това не се случи, г-н Христов?

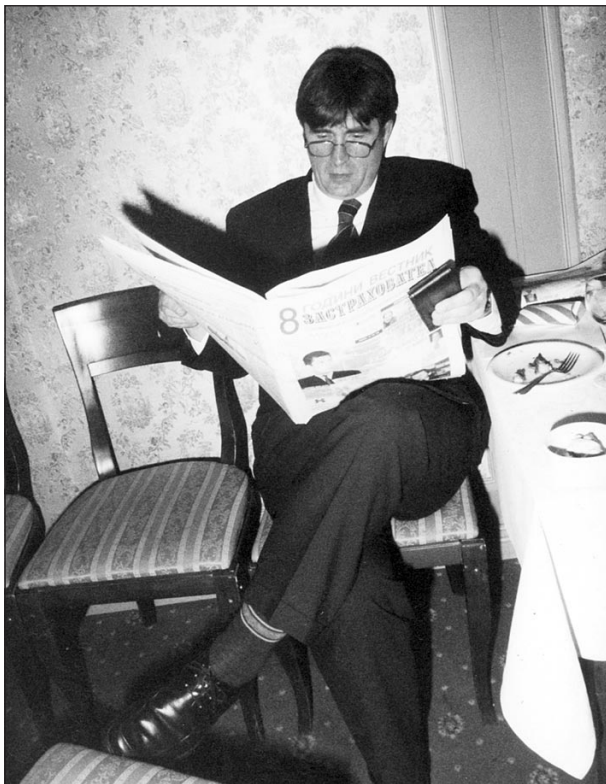
- Известно е, че тези назначения са преди всичко политически. Още при формирането на комисията имаше възможност да бъде предложен за неин член. Благодарен съм на колегите от парламентарната група на ОДС и на застрахователите за доверието, което ми гласуваха. Но не станах член, защото казаха своето лица от политическия връх на СДС, които предпочетоха човек с лични заслуги към тях, а не към застраховането. Както се казва, нищо лично към този човек, който беше предпочетен вместо мен.

Що се отнася до освободения след напускането на Румен Гълъбинов пост на зам.-председател на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор“, то бъдещото назначение на този пост също бе обосновано политически, без да се държи въобще сметка за това, че кандидатът трябваше да има минимални познания в застраховането и въобще някаква практика във финансовата сфера, в т.ч. и в застраховането. За съжаление отново се предпочете чисто политическо „квотно“ назначение, с което се задоволиха вътрешнофракционни партийни интереси.

- Убедихте ли се, че в живота не всичко е така, както си мечтаеш и вярваш, че непременно ще получите признанието? Или още продължавате да сте мечтател? Помня, че в кабинета си държахте портрет на тогавашния министър-председател Иван Костов, чийто голям фено бяхте и който имаше главна заслуга за назначаването ви на поста директор на Дирекцията за застрахователен надзор, а после и за председател на Комисията по бюджет и финанси към 38-ото народно събрание? Допадат ли ви в такъв случай стиховете на Дамян П. Дамянов: „О, колко лесно е създаден всеки Бог и колко лесно падат божествата!“

- Да, така е. Вярвах в лидерите на СДС, особено на Иван Костов. Но работех не за тях, а за каузата на СДС. Вярно - Костов ме назначи, но пък аз си оправдах доверието. И го оправдах без неговата подкрепа. Колкото до стиховете на Дамян П. Дамянов - божествата имат лошия навик да се срутват сами, още повече когато са на глинени крака. След Командира безславно слезе от сцената и Негово величество Кобургът. Изобщо животът през последните години направи доста, за да се разсеят всички розови илюзии. Не само у мен, но и в цялото общество.

(Продължава на стр. 9)

рекция за застрахователен надзор“ и да реализирате личните си амбиции като неин първи директор?

- Отговор на този въпрос могат да дадат само застрахователите и застрахователната практика. Личната ми амбиция беше да поставя застраховането на ясна и прозрачна законова база и по този начин да направим недостъпна дейността на „силовите“ застрахователи и на методите, които те използват в застраховането. Мисля, че тези две важни цели бяха изпълнени.